

Звернення Голови Правління НДІ

**Мадлен К. Олбрайт
з нагоди 20-річчя НДІ**

За два десятиліття Національний Демократичний Інститут Міжнародних Відносин та організації,

подібні нашій, працювали, керуючись простим припущенням: поняття демократії невід’ємне від таких понять як людська гідність та мирне співіснування. Для багатьох з нас дане твердження є очевидним і не потребує доказів. Насправді ж воно є революційним.

Століттями диктатори, деспоти та королі виправдовували репресії за допомогою вигідних для них тверджень, що досягти стабільності можна лише правлячи “залізною рукою”.

Впродовж більш ніж половини минулого століття комуністи твердили, що свобода – це буржуазна ілюзія, і що людство прогресує тільки у випадку, коли все – від навчального

плану в дитсадку до детальних описів промислових процесів – визначено державою.

Коли закінчилася холодна війна, знайшлися нові пояснення, вигідні автократії, щось на зразок того, що демократія – це суто західний продукт, несумісний з іншими традиціями та цінностями.

Навіть сьогодні так звані експерти стверджують, що демократії у бідних суспільствах має передувати розвиток, - так наче сама по собі демократія не є невід’ємною складовою процвітання.

На щастя, людське прагнення свободи є універсальним та незгасним. Протягом минулого десятиліття вперше в історії людства більше половини населення земної кулі мало виборні уряди: серед них – християни, індуси, євреї та мусульмани. Прагнення демократії стає глобальним і поширюється на Чилі та узбережжя Південної Африки, на Філіппінські острови. Від Центральної Америки та Центральної Європи і до Центральної Азії люди вимагали і здобували право бути

Національний Демократичний
Інститут вітає читачів Демократа з
Новим Роком та Різдвом Христовим!
Бажаємо миру, добра та
благополуччя.

причетними до законотворчих процесів, брати участь у виборах тих лідерів, яким вони симпатизують.

Я горда з того, що НДІ був присутній при зародженні і більше того – брав безпосередню участь у створенні цієї нової ери. Протягом останніх двох десятиліть НДІ був безпосередньо причетний до перехідних до демократії процесів майже у кожному куточку кожного континенту, здійснюючи моніторинг за виборами, проводячи навчання лідерів політичних партій, створюючи нові можливості для жінок та допомагаючи у створенні демократичних інституцій.

Демократизація політичних партій – ось куди в першу чергу потрібно спрямовувати свої зусилля задля подальшого відродження довіри громадян до демократичних процесів в цілому. Невиконання політичною партією своєї ролі призводить до загрози зникнення всієї демократичної системи, – і це не дивно. Саме тому зростання участі ролі громадян у політичному житті своєї країни, відповідальність політичних лідерів, прозорість та інституційні заходи безпеки між політичними партіями є життєво важливими.

Наша праця була й залишається життєво необхідною, оскільки боротьба за створення та підтримку демократії ніколи не буває легкою, і їй не видно кінця. Як тільки минає ейфорія здобуття свободи, важливо докласти всіх зусиль для розумного та успішного використання здобутого. У багатьох випадках новостворені демократичні суспільства є хиткими, оскільки унаслідували від попередніх режимів такі старі проблеми як борги, соціальні бар'єри, хвороби, бідність та злочинність. Перед лицем цих перешкод зусилля по втіленню обіцянки демократії у реальність кращого життя для більшості людей виглядає дещо повільними, важкими та розчаровуючими. Ніхто не гарантує успіху. Ті, хто дійсно бажає жити вільно, повинні демонструвати це бажання не раз, а знову та знову.

НДІ не один у своїх зусиллях допомогти у створенні та консолідації демократії. Ми – частка глобальної мережі, до складу якої

входять міждержавні утворення, громадські організації та свободолюбиві уряди у всьому світі. Усі разом ми створюємо чесну громаду демократичних суспільств, за яких вільні народи навчаються один у одного та допомагають один одному у просуванні ідеалів, до яких ці суспільства та їх громадяни прагнуть.

Все це важливо і тому, що це правильно, і тому, що це розумно. Якщо подивитися на всі негаразди сучасного світу – від регіональних розбратів до проблеми ВІЛ/СНІДу, насильства та забруднення навколишнього середовища, – безсумнівно, демократія виглядає найкращим шляхом до прогресу. Ті, хто будує демократію, як наприклад НДІ, становлять величезну цінність у боротьбі проти екстремізму та

Протягом останніх двох десятиліть НДІ був безпосередньо причетний до перехідних до демократії процесів майже у кожному куточку кожного континенту, здійснюючи моніторинг за виборами, проводячи навчання лідерів політичних партій, створюючи нові можливості для жінок та допомагаючи у створенні демократичних інституцій.

міжнародного тероризму. Невипадково, там, де процвітають терористи, демократія відсутня. Звичайно, тероризм може існувати будь-де, але він не може процвітати протягом довгого часу у суспільстві, де лідери відповідальні перед народом, і верховенство закону є нормою.

Боротьбу з тероризмом неможливо виграти виключно військовим шляхом або навіть шляхом збільшення оборонних витрат. Це скоріше протиріччя ідей, ніж силове протистояння, і немає важливішої ідеї, ніж переконання, що кожна людина має право на життя, свободу та прагнення щастя. Міцні демократичні інституції на рівні громади та країни мають протистояти силам екстремізму ще у зародку та поборювати їх. Це стосується кожного регіону, але, можливо, зараз особливо це стосується країн Близького Сходу. Я знаю, що існують певні побоювання щодо надання повноважень арабській громадськості, але на моє переконання, слід з більшою обережністю ставитися до тих, кого примусили мовчати та

піддали репресіям, ніж до тих, хто може побудувати власне майбутнє і усвідомлює свою відповідальність за це.

Як сказав Гете, “Величезна частина всього лиха у світі походить від того, що люди не до кінця розуміють власні цілі. Вони беруться будувати вежу, але в побудову фундаменту вкладають сил не більше, ніж якби вони будували маленьку хатинку.”

НДІ - це наявний заповіт нашому розумінню складності та необхідності встановлення

міцних та тривалих засад демократії у всьому світі. Ми сумлінно працюємо над цим завданням вже двадцять років. Протягом цього часу ми зросли, багато чому навчилися та багато чого досягли. Наші досягнення дозволяють кожному, хто є частиною Інституту, гордитися цим. Ми з впевненістю дивимося у майбутнє, але разом з тим ми знаємо, що це тільки початок нашої праці і праці тих, хто є нашими союзниками у справі демократії.

Наш досвід

Пам'ятка з тренінгу для тренерів

Життєві обставини склалися таким чином, що саме вам випадає підготувати спостерігачів або проінструктувати агітаторів? Чи може керівництво штабу доручило вам провести тренінг для членів дільничних виборчих комісій? Тоді тренери НДІ Людмила Косар та Тетяна Соболева готові поділитися з вами конспектами своїх сесій “Тренінгу для тренерів”. Тож ця пам'ятка саме для вас. Вона – своєрідна опорна схема того, на що варто орієнтуватись, готуючись до спілкування з дорослою аудиторією.

Дорослі люди навчаються у трьох випадках:

- 1. вивчають тільки те, що потрібно для справи*
- 2. намагаються робити це досить швидко*
- 3. бажають робити це на живих прикладах з життя*

Все, що не попадає в цю “тріаду”, вони вважають філософією.

При проведенні тренінгів для дорослих варто пам'ятати, що:

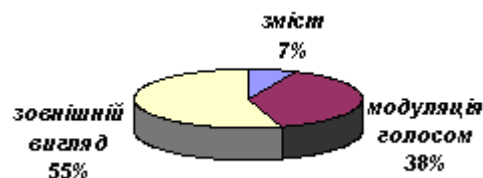
- ❑ люди, які сидять перед вами, у своїй більшості *мають свою думку про ту інформацію, яку їм буде надано на вашому тренінгу*
- ❑ дорослі, як правило, *мають тенденцію пов'язувати те, чому їх навчають, з тим, що вони вже знають*
- ❑ саме тому вони *зацікавлені в отриманні значимої інформації*
- ❑ у дорослих *є потреба активної участі у навчальному процесі*
- ❑ дорослі *навчаються тоді, коли вірять у компетентність тренера*
- ❑ у дорослих *існує певний стереотип того, як відбувається процес навчання, саме тому застосовувати нові методики подачі матеріалу може бути як досить легко, так і досить важко...*

Кожному тренеру не завадить ознайомитися з наступною таблицею

«Що залишається у пам'яті?»

Метод презентації матеріалу	через 3 години	через 3 дні
Лише словесна презентація	25%	10%
Лише візуальна демонстрація	72%	20%
Змішаний метод подання матеріалу	85%	65%

У сприйнятті вас як тренера іншими людьми 55% успіху залежить від вашого зовнішнього вигляду, 38% - від того, наскільки ви вмієте моделювати своїм голосом і лише 7% припадає на зміст (те, що ви говорите).

Фактори, що сприяють більш ефективному засвоєнню матеріалу:

1. Простота викладу.
2. Пояснення нової термінології по ходу та з прикладами з реальних життєвих ситуацій.
3. Безпека (для виступаючих) – уникнення запитань, на які аудиторія не знає відповідей.
4. Гнучкість тренера у темпі подання матеріалу або іншими словами, - вміння тренера пристосуватись до різних «швидкостей» та «рівнів» сприйняття матеріалу.
5. Поведінка тренера орієнтована на обслуговування аудиторії.

Мотивація навчання дорослих

Хтось із класиків сказав, що найкраща мотивація – це самомотивація.

Як можна впливати на мотивацію під час тренінгу:

- Демонструючи переваги використання отриманих знань та навичок
- З'ясувавши рівень підготовки слухачів та адаптуючи подання матеріалу залежно від рівня знань
- Даючи аудиторії можливість підвищити самооцінку
- Навчальний матеріал повинен бути своєчасним та релевантним
- Забезпечуючи можливість висловлювання власних ідей та думок, корегуючи зміст у відповідь на побажання аудиторії

Для того, аби ваші тренінги були цікавими для ваших слухачів, радимо вам користуватися наступними **методами навчання дорослих:**

Мозковий штурм

права та обов'язки членів дільничних виборчих комісій

Мета – зібрати якомога більшу кількість ідей або варіантів рішення проблеми (скільки це можливо за певний короткий проміжок часу, виділений на це тренером). Ви не раз, мабуть, помічали, що під час мозкового штурму тренер просить фіксувати на великих аркушах паперу всі ідеї. Перші кілька зафіксованих ідей (саме через те, що перші та через те, що при цьому аркуш лишається все ще незаповненим) є гарним підсвідомим стимулом до продукування наступних ідей. Часом так трапляється, що на перший погляд подана ідея виглядає абсурдно. Не поспішайте критикувати. Часто-густо сама ж група зможе знайти досить непогане практичне рішення навіть для такої ідеї.

Робота в групах (групове обговорення або дзигжання)

підготовка приміщення до голосування

Робота в невеликих групах корисна для винесення напрацьованого на подальше обговорення великою групою або ж подальшого переходу даного методу роботи з аудиторією у дискусію. На короткий час велика група ділиться на кілька менших і шукає, скажімо, шляхи вирішення певної проблеми (способи подачі тематики тощо). При цьому повинна бути одна людина, яка фіксує хід дискусії на великому аркуші паперу та потім презентує ідеї малої групи великій групі. Під час роботи в групах основним завданням тренера є пояснення завдання, а воно має бути чітким та зрозумілим. Ця техніка може успішно використовуватись як на початку тренінгу (для так званого

«розігріву» аудиторії та більш тісного знайомства учасників семінару один з одним), так і наприкінці часоємких сесій задля зняття надлишкового навантаження та уникнення зниження зацікавленості. Окрім того, слід пам'ятати, що робота в групах більш корисна для генерації ідей, аніж для їх вирішення.

Вивчення конкретних ситуацій

розгляд скарг та заяв дільничними виборчими комісіями

Тренер ділить аудиторію на групи, яким у письмовій формі дається інформація щодо певної життєвої ситуації. Члени групи в свою чергу мають проаналізувати різні аспекти проблеми та запропонувати їй вирішення. Ця техніка сприяє більш уважному ставленню до різних обставин, викладених у проблемі, задіянню критичного мислення з боку всіх учасників групи, оскільки вони вчаться не тільки аналізувати ситуацію, а й пропонують, як правило, досить-таки адекватне практичне рішення і також демонструють розуміння основних проблем стосовно конкретної ситуації.

Рольова гра

ситуація - підрахунок голосів

Дана вправа базується на використанні певного досвіду поведінки у тій чи іншій ситуації. Використання цього методу базується на твердженні, що ми пізнаємо інакше (та більше!), коли ми практикуємо та проговорюємо самі, аніж коли говорять нам. Окрім того, рольова гра сприяє зняттю психологічної напруги в аудиторії, що в свою чергу гарантує більше засвоєння матеріалу за відсутності факторів психологічного тиску. Хоча тут варто враховувати, як дорослі можуть відреагувати на навчання через ігри, чи сприймуть дорослі гру як ефективний спосіб навчання, достатньо чи забагато часу займають пояснення правил, процедур тощо... І головне: гра спрацює тоді, коли кількість часу на гру сприйматиметься як розумна втрата порівняно до кількості отриманих знань... Чи навчає гра тому, чому вона повинна навчати (іншими словами, чи зберігається тема предмету)? Чи є гра достатньо гнучкою для адаптації (або ж вже адаптованою) до різних учбових ситуацій? Чи допомагає дана гра закріпленню (формуванню) нових знань та навичок?

Обговорення

повноваження дільничних виборчих комісій та їх членів

Обговорення – це техніка спільного отримання знань, ідей та думок про предмет з метою отримання нової інформації для вирішення певної проблеми. Для кращих результатів групи обговорення повинні бути обмежені кількістю в 6 чоловік, що забезпечує можливість максимальної участі. При обговоренні також бажано, аби хтось один фіксував ідеї, що виникають під час обговорення. На відміну від роботи в групах, при обговоренні очікується більш глибока відповідь, до того ж на цей вид діяльності відводиться дещо більше часу. Якщо ви вирішили скористатися технікою обговорення, зверніть, будь ласка, увагу на наступні речі: чи здатна запропонована вами тема викликати дійсно жваве обговорення? Чи підходить дана тема для даної групи? Чи є необхідність в обговоренні, бо часто так буває, що всі просто-напросто згодні з наданою інформацією, тож необхідність обговорення відпадає сама собою. До того ж, якщо перед вами сидить група людей, які мають дуже поверхневу уяву про предмет, не варто чекати, що вони здобудуть нові знання в процесі обміну думками, оскільки рівень їх підготовки є досить-таки низьким...

Окрім того, спитайте себе, чи можете ви на своєму тренінгу відвести досить часу для ефективного обговорення, оскільки якщо часу обмаль і винести вдале рішення не вдасться,

аудиторія (група) навряд чи отримає задоволення від невдалого застосування вами техніки обговорення. Пам'ятайте, що ефективне обговорення вимагає серйозної підготовки та певного знання предмету обговорення.

Лекція

Вибірче законодавство про ДВК

Лекція – це прийом найкраще відомий більшості дорослих. Лекція, на жаль, вважається найменш ефективним методом подачі матеріалу. Використовується при роботі з великими групами, коли інші методики подання матеріалу не є ефективними. Найбільшим мінусом лекції є те, що вона розрахована на коротке запам'ятовування.

Ну а для того, аби ваше навчання пройшло успішно, не забувайте, що будь-який тренінг - це перш за все обмін думками та вдосталь часу на практичні заняття.

Звіти партнерів

Івано-Франківська правозахисна організація сиріт «Віра в майбутнє»

Основною метою діяльності організації є відстоювання прав та інтересів сиріт, спрямування зусиль суспільства для вирішення їх соціальних проблем.

Історія

Проблема сирітства завжди була актуальною. Внаслідок нестабільної економічної ситуації в Україні особливо гостро постає проблема сиріт-випускників шкіл-інтернатів та інших навчальних закладів, які залишаються поза опікою держави.

В період соціальної адаптації надто відчутними стають прогалини у вихованні дитини-сироти, як майбутнього члена суспільства. Аналіз матеріалів соціальних досліджень з проблем соціальної адаптації вихованців інтернатних закладів, які в 1997 році розпочав Центр досліджень дитинства Українського інституту соціологічних досліджень дає підстави зробити висновки, що більшість молодих сиріт на порозі самостійного життя стикаються з проблемами працевлаштування, забезпечення житлом, самовизначення та реалізації себе як суспільного індивіда, підвищення освітньо-професійного рівня, а також мають складнощі у спілкуванні. Особливо ускладнює їх життя відсутність певного практицизму: невміння відстоювати свої особисті та майнові права, незнання законів і їх застосування в житті. Однією з найгостріших проблем соціальної адаптації дітей-сиріт є житлова проблема. До компетенції інтернатних закладів не входить обов'язок слідкувати за подальшою долею

випускників. Саме через це не можна впевнено сказати, куди потрапляють діти після випуску з інтернату.

За даними Міністерства освіти України щорічно завершує навчання близько однієї тисячі дітей-сиріт, 61,4% їх продовжує навчання в ПТУ, 11,2% у ВУЗах, решта - працевлаштовані або продовжують навчання в середніх навчальних закладах.

Стаття 5 Закону України "Про зайнятість населення" стосовно додаткових гарантій зайнятості дітей-сиріт на сьогодні не реалізована, і в першу чергу через неефективність управлінських рішень.

Питання працевлаштування випускника-вихованця інтернату - одне із найскладніших. По-перше, через його недостатню підготовленість до більш-менш кваліфікованої праці, що в сполученні з невмінням, а іноді й небажанням працювати, суттєво ускладнює влаштування на роботу, а по-друге - через небажання адміністрації закладу або підприємства наймати такого працівника, оскільки він за законом має право на пільги.

Можна додати, що більшість з цих випускників має негативну соціальну орієнтацію, а ті, у кого вона позитивна, реалізувати її, як правило, не можуть. У поєднанні з душевним надломом, часто поганим фізичним станом здоров'я це

зумовлює низьку адаптованість до життєвих проблем.

Оскільки безробіття має тенденцію до зростання, то відповідно зменшується і ефективність зусиль держави по охороні прав дітей-сиріт, та їх життєвого захисту.

Ці проблеми і наштовхнули самих же сиріт-випускників, об'єднавшись, створити свою організацію, через яку можна було б відстояти свої права, а також вирішити різноманітні наболілі проблеми.

Ця подія сталася в кінці листопада 1998 року, в місті Івано-Франківську, де було проведено перші установчі збори, на яких були присутні 44 колишні випускники та учні обласної школи-інтернату для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки. (Цей заклад знаходиться в селі Угорники Івано-Франківської області). Вони одногolosно підтримали ідею створення в Івано-Франківську міської громадської організації сиріт і там же, на зборах, зародилась її назва.

15 грудня 1998 року міськвиконкомом зареєстровано правозахисну організацію сиріт «Віра в майбутнє», основною метою діяльності якої є відстоювання конституційних прав своїх членів, сприяння їх соціальній

адаптації та самореалізації.

Згодом організація розширила поле діяльності, створивши і зареєструвавши 2 березня 2001 року обласну правозахисну організацію сиріт «Віра в майбутнє», осередки якої легалізовані в Коломийському, Снятинському, Надвірнянському районах та в місті Івано-Франківську.

Актив організації «Віра в майбутнє»:

*Василь Мосійчук, Юрій Микитин,
Надія Стефанів, Василь Футерко*

Досягнення

- ☑ Діє бюро з працевлаштування, де щороку забезпечується кілька членів організації роботою.
- ☑ Отримано приміщення під гуртожиток для молодих сиріт, котрі опинились без житла.
- ☑ Розроблено та впроваджено дві програми соціальної адаптації випускників та учнів школи-інтернату для дітей-сиріт.
- ☑ Налагоджено співпрацю з зарубіжними організаціями.
- ☑ Створено ресурсний центр.

Діяльність за 2001 - 2003 роки

- ☑ Створено банк даних дітей-сиріт та випускників шкіл-інтернатів.
- ☑ Проведено в грудні 2001 року семінар на тему “Безробіття серед молоді – шляхи вирішення проблеми”.
- ☑ У грудні 2002 року було проведено акцію протесту проти небажання окремих чиновників міськвиконкому вирішувати проблему надання житла випускникам школи-інтернату для дітей-сиріт.
- ☑ Спільно з обласною школою-інтернатом для дітей-сиріт ведеться робота щодо сприяння сиротам в отриманні освіти шляхом направлення бажаючих до вподобаних учбових закладів.
- ☑ Надання профконсультацій учням випускних класів інтернату “Зроби правильний вибір професії”.
- ☑ Відбуваються зустрічі з роботодавцями, де обговорюються питання подальшої співпраці щодо забезпечення сиріт роботою.
- ☑ Систематичне надання матеріальної допомоги (канцтовари, одяг) та допомоги продуктами харчування сиротам міста із залученням спонсорських коштів.

- ☑ У грудні 2002 року проведено навчально-пізнавальний семінар на тему "Інтернет для всіх".
- ☑ Функціонування консультаційно - інформаційного центру (надання безкоштовних послуг юриста та психолога).
- ☑ Проведено семінар на тему "Знайте свої права та вмійте їх захищати".
- ☑ Сприяння в направленні дітей на профілактичне оздоровлення в табори.
- ☑ Постійне висвітлення проблем сиріт у засобах масової інформації.
- ☑ Співпраця з молодіжними громадськими організаціями.

Плани на 2004 рік

- ☑ Отримання ділянки землі під будівництво житла для сиріт, які опинилися без житла.
- ☑ Видання періодичного часопису.
- ☑ Створення тематичної передачі на радіо, телебаченні.
- ☑ Направлення на профілактичне лікування хворих із числа сиріт.
- ☑ Створення програми підтримки талановитих учнів-сиріт «Талановиті діти».
- ☑ Видання та розповсюдження збірника-довідника для випускників шкіл-інтернатів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки.
- ☑ Організація семінарів, лекцій, конференцій, курсів.
- ☑ Поширення інформації про діяльність організації в засобах масової інформації.

Мосійчук Василь Іванович
Голова міської організації
<http://www.orphan.org.ua>

Адреса офісу:

вулиця Січових Стрільців, 56 (5 поверх) місто Івано-Франківськ, індекс 76018

Телефон: (0342) 55-65-29, Факс: (0342) 55-65-29 Електронна пошта: info@orphan.org.ua

Сторінка в Інтернеті: <http://www.orphan.org.ua>

Успішний досвід

Спілка водіїв міста Рівне

За понад десятилітню історію творення України як самостійної демократичної правової держави було зроблено чимало, але, на жаль, у взаємовідносинах людина - влада ще не досягнуто серйозних позитивних зрушень. Зловживання службовим чи посадовим становищем, хабарництво, незахищеність людини, безвідповідальність деяких чиновників на сьогодні може перетворитися у національну катастрофу.

За результатами досліджень різних міжнародних установ, зокрема Дому Свободи, Україна за рівнем корупції в органах влади, зловживанням посадовими особами своїм становищем на даний час займає одне з найвищих місць.

Однією з найбільш гострих є проблема взаємовідносин водіїв з Державтоінспекцією і, особливо, водіїв-підприємців з контролюючими органами, це підтверджують

Стисла довідка:

Громадська організація "Спілка водіїв"
 вул. Короленка, 6 (1 поверх), м. Рівне
 тел.: (0362)263943

ел. пошта: driver_union@ukr.net

Правова просвіта та правовий захист водіїв шляхом проведення комплексних заходів та широкого висвітлення в засобах масової інформації успішних прикладів відстоювання прав водіїв та фактів їх порушень з боку органів влади.

висновки багатьох як міжнародних, так і національних організацій.

Зрозуміло, що причиною абсолютної більшості неправомірних дій з боку правоохоронних та контролюючих органів є прагнення отримати хабар чи інші вигоди. Але з іншої сторони хабарництво процвітає найбільше через те, що самі люди не можуть

Під час проведення акції "Знай свої права", присвяченої Дню автомобіліста

захистити себе через незнання своїх прав або невміння їх відстоювати, а часто через зневіру в можливості власного захисту законними методами і, як наслідок, небажання це робити.

Хто ж повинен вирішувати ці перераховані вище проблеми? Звісно держава. А держава – це не тільки органи влади, а й суспільство загалом, тобто всі ми. Для вирішення цих проблем і була створена громадська організація “Спілка водіїв”.

Датою створення організації можна вважати червень 2000 року, коли до Рівненської обласної громадської організації “Комітет виборців України” звернулись понад 20 приватних перевізників нашого міста з проханням допомогти захистити свої права від незаконних дій міської влади, яка з грубими порушеннями провела конкурс на право перевезення пасажирів у місті, і їм було відмовлено у продовженні договорів здійснення цього виду діяльності. Після тримісячної правозахисної кампанії права водіїв були відстояні, і вони продовжили працювати на своїх маршрутах. Ці перевізники й стали активом, який вирішив створити громадську організацію “Спілка водіїв” для захисту водіїв від неправомірних дій, представлення своїх інтересів в органах влади. 10 березня 2001 року були проведені збори водіїв, які вирішили юридично оформити своє об’єднання. І вже 12 квітня того ж року громадська організація „Спілка водіїв” була офіційно зареєстрована Рівненським обласним

управлінням юстиції. Саме з цього моменту організація взяла на себе зобов’язання захищати права водіїв та водіїв-підприємців на Рівненщині.

Організація є ще досить молодого, але вже має чимало досягнень та успіхів. Якщо на початку своєї діяльності “Спілка водіїв” займалася лише правозахисною роботою, то на сьогоднішній день організація, здобувши відповідний досвід, працює за досить новими методами. Основним напрямком роботи організації залишається правовий захист водіїв та водіїв-підприємців. З вересня 2001 року в м. Рівне працює консультаційно-правовий

центр захисту прав водіїв, в якому безкоштовно надаються консультації з правових питань. За час роботи цього центру в ньому було надано допомогу понад 1000 водіям. Одним з нових методів правового захисту, що запровадила в своїй роботі “Спілка водіїв”, є здійснення оперативних виїздів безпосередньо на місця вчинення неправомірних дій представниками ДАІ та контролюючих органів для захисту прав водіїв. “Спілка водіїв” також постійно займається просвітницькою роботою. Зокрема, організацією було видано книгу „ДАІ та водії: розмовляємо на рівних” та брошуру „Як уникнути незаконних перевірок”, які були безкоштовно розповсюджені серед водіїв та водіїв-підприємців Рівненщини. На даний момент готується до друку нова книга “На допомогу водіям та водіям-підприємцям”. На сьогоднішній день свої консультативні та інформаційні матеріали організація розміщує в одній з найбільших за тиражем газеті Рівненщини “Рівне вечірнє”, а також в багатьох інших виданнях області, що сприяє підвищенню рівня правової просвіти значної кількості громадян. Також “Спілка водіїв” займається своїм власним PR-ом, видаючи та розповсюджуючи інформаційні буклети про діяльність організації. Завдяки цьому про позитивні результати роботи спілки стає відомо досить великій кількості населення, що у свою чергу сприяє підтримці та підвищенню іміджу організації.

На даному етапі своєї діяльності громадська організація “Спілка водіїв” ставить собі за мету не тільки правову просвіту водіїв, а й покращення взаємовідносин між ними та правоохоронними і контролюючими органами. Для цього організація налагоджує співпрацю з ДАІ, ДПІ, Держкомітетом з питань регуляторної політики та підприємництва та іншими місцевими органами влади.

Звісно, “Спілка водіїв” – ще досить молода

громадська організація і не має великих потужностей для здійснення кардинальних змін на краще в суспільстві у взаємовідносинах між водіями й органами влади. Проте, позитивні результати роботи організації свідчать, що справа зрушилась з місця і в майбутньому (сподіваємось не такому вже й далекому) буде досягнуто запланованої мети.

Про виконану роботу

Двадцять третього вересня цього року у Рівному, в приміщенні обласного будинку вчених, відбулась зустріч “за круглим столом”, присвячена проблемам взаємовідносин споживачів та постачальників комунальних послуг. Дискусію вели керівники рівненських комунальних підприємств, зокрема, директор державного комунального підприємства “Рівневода” Володимир Нецький, директор ДП Торговий дім “Комуненергія” Наталія Маршівська, заступник генерального директора ВАТ “Ей-І-Ес Рівнеенерго” Степан Старик, а також депутати Рівненської обласної ради Віктор Данилов та Віктор Матчук, депутат Рівнеради Едуард Герасимчук, інші посадові особи.

Організатором заходу була Рівненська обласна організація Всеукраїнської громадської організації “Українська Асоціація Маркетингу” (УАМ), представники якої презентували учасникам круглого столу результати опитування споживачів комунальних послуг, проведене організацією у Рівному в липні-серпні цього року. Власне “круглий стіл” та опитування – це заходи, проведені представниками Асоціації в рамках проекту “Захист економічних прав жителів м. Рівне”, який реалізується у Рівному з червня 2003 року за фінансової підтримки Фонду Чарльза Стюарта Мотта.

Місією і основною стратегічною ідеєю проекту є сприяння зміні відносин між

Українська Асоціація Маркетингу м. Рівне

Під час проведення круглого столу

споживачами та виробниками комунальних послуг від конфлікту до співпраці. Українські підприємства, що надають комунальні послуги є монополістами на ринку, тому їх роботі притаманна відсутність орієнтації на споживачів своїх товарів та послуг, нехтування маркетинговими підходами у своїй діяльності, непрозоре ціноутворення, несистемність та хаотичність в організації зв'язків із громадськістю. Саме монополізм створює основні проблеми: споживачі отримують послуги не в повному обсязі, неналежної якості, виробники не мають достатніх стимулів для вдосконалення своєї діяльності. На ринку більшості споживчих товарів конкуренція примушує виробників орієнтуватися на задоволення потреб клієнтів. В умовах монополії конкурентні регулятори не діють, і основним інструментом захисту прав споживачів стає державне регулювання. Вдосконалення існуючої нормативної бази є одним з актуальних завдань реформування комунальної сфери, що підтверджують

результати опитування : 45% респондентів вважають недосконале законодавство основною причиною негараздів у комунальній сфері.

Темі вдосконалення законодавства був присвячений виступ Олександра Дейнеги, кандидата економічних наук, завідувача кафедри економіки та маркетингу Рівненського інституту слов'янознавства, голови Рівненської обласної організації УАМ, який прокоментував проект Закону України "Про житлові, комунальні, та господарські послуги". Всі пропозиції учасників круглого столу щодо вдосконалення законопроекту згодом були передані в комітет Верховної Ради України з питань будівництва, транспорту, житлово-комунального господарства і зв'язку. Цікавими для присутніх виявились деякі статистичні дані, наприклад інформація про те, що у 2001 році у Рівненській області на комунально-побутові потреби витрачалося 19% електроенергії, а 28 % (!) електроенергії витрачалося в мережах загального користування. В кінцевому результаті оплачувати втрати доводиться споживачам...

Як показали результати опитування, найбільш суттєвою проблемою у сфері комунальних послуг є їх надмірна ціна. Переважна більшість респондентів (84%) вважають, що тарифи на житлово-комунальні послуги не є справедливими та економічно обґрунтованими.

Це питання викликало найбільш жваве обговорення серед учасників круглого столу. Депутат облради Віктор Матчук, який тривалий час вивчав процес формування тарифів на Рівненському підприємстві "Комуненергія" вважає, що тепло для рівнян обходиться суттєво дорожче, ніж для жителів інших міст Західної України. Він висунув ідею щодо встановлення комунальних тарифів однаковими для всіх міст України.

Надзвичайно цікавою та цінною для виконавців проекту стала пропозиція директора МКП "Рівневода" Володимира Нецького про залучення громадських експертів до процедури встановлення тарифів на водопостачання та водовідведення. Представники УАМ підтримали цю ідею та погодились здійснювати громадський аудит ціноутворення на комунальні послуги.

Під час обговорення висувалися слушні поради щодо реалізації проекту, зокрема, директор ДП Торговий дім "Комуненергія" Наталія Маршівська зауважила, що співпраця комунальників з маркетологами повинна сприяти покращенню поінформованості громадян про діяльність комунальників.

Варто зазначити, що оцінка проекту щодо

...співпраця комунальників з маркетологами повинна сприяти покращенню поінформованості громадян...

захисту прав споживачів комунальних послуг та результатів опитування не була однозначно схвальною. Один із рівненських журналістів згодом зіронізував : "наступні опитування ... стосуватимуться питання, чи холодно рівнянам взимку..." Проте представники комунальних підприємств сам факт опитування та його методику сприйняли позитивно, зазначивши високий професійний рівень виконавців дослідження та практичне значення його результатів. Справді, реакція споживачів на комунальні послуги сприймається, як правило, у вигляді конкретних скарг та позовів, які не аналізуються та не узагальнюються в цілому, і котрі, відповідно, не дають цілісної картини про рівень задоволення потреб споживачів. Вивчення громадської думки, опитування можуть стати об'єктивним індикатором ефективності діяльності комунальних підприємств.

Загалом дискусія в будинку вчених викликала значну зацікавленість у представників місцевих ЗМІ, котрі мали можливість "з перших уст" отримати відповіді на актуальні для мешканців міста питання.

Отже, проект триває; в подальших планах організаторів - розробка та поширення посібника із захисту прав споживача від дій монополістів, підготовка громадських консультантів з питань комунальних послуг, аналіз економічних показників комунальних підприємств і розробка економічно обґрунтованої ціни на їх послуги.

Олександр Гладунов
Виконавчий директор РОО ВГО
"Українська Асоціація Маркетингу"

Web-ресурси

Для обміну інформацією та досвідом, пошуку фінансування та партнерів Портал "Громадський простір" www.civicua.org пропонує широкий спектр безкоштовних сервісів та послуг для неурядових організацій України:

ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОТЕКА "ТРЕТЬОГО СЕКТОРА"

РОЗСИЛКА НОВИН - з понеділка по п'ятницю, оперативно про події "третього сектора"

ЕКСПОРТ НОВИН - новини "третього сектора" на веб-сайті вашої організації

БІРЖА ПРОЕКТІВ - спрощена процедура підготовки, подачі та розгляду проектів - безпосередньо від грантоотримувачів до грантодавців

ВЕБ-КАТАЛОГ: перегляд, додавання та пошук понад 400 веб-ресурсів НУО та довідкових веб-ресурсів

КАЛЕНДАР ПОДІЙ: перегляд, додавання та пошук анонсів майбутніх подій за темою, датою та регіоном <http://www.civicua.org/calendar/index.html>

ОН-ЛАЙН КОНСУЛЬТАНТ: понад 100 документів та довідкових матеріалів з права та фінансів, можливість оперативно задати запитання та отримати кваліфіковану відповідь <http://www.consultation.org.ua>

ОН-ЛАЙН ОПИТУВАННЯ ТА ФОРУМ: точка зору Інтернет-відвідувачів на актуальні проблеми.

СПИСКИ РОЗСИЛКИ: підтримка та адміністрування.

Додатки

**"Сценарії та сенс
політичної реформи.
Версія 2003"**

Вікторія Підгорна

www.ndi.org

Національний Демократичний
Інститут Міжнародних Відносин

вул. Рогнідинська 2, офіс 2
Київ, Україна, 01004

Тел.: (044) 244 38 01
(044) 234 73 69
Факс: (044) 462 03 82

E-mail: ndi@ndi.kiev.ua

Вісник "Демократ" № 43 був підготовлений колективом НДІ:

Оксана Шиш - редактування;
Людмила Косар - стаття;
Олена Боцко - матеріали;
Наталя Торопова - матеріали;

Станіслав Щетинін - дизайн,
комп'ютерне забезпечення.